

[Grathwohl.]

sig i Praksis ikke at være tilstrækkelige; der er ingen Dampskibsreder, som antager en Maskinist, medmindre han har udstaaet sin Læretid, og Industrien vilde heller ikke være tjent med, at unge Mennesker efter at have været 3 Aar paa et Værksted gik fra deres Lærested for at blive Maskinister. I Praksis er det altsaa saadan, at de unge Mennesker maa staa 5 Aar i Lære.

Derefter kommer den almindelige Maskinisteksamen, hvortil Undervisningen varer mindst 12 Maaneder. Det er altsaa 6 Aar. Den udvidede Maskinisteksamen kræver ligeledes 12 Maaneder; det er altsaa 7 Aar. Og saa kommer for dem, der vil tage den sidste Prøve, Elektroinstallatørprøven, hvad for Resten er sjældent, som kræver endnu et halvt Aars Undervisning. Endelig er der Haandværkerprøven, en praktisk Prøve i Haandværk, som de maa underkaste sig, og som ligeledes tager nogle Maaneder.

Naar de paa denne Maade har deres fulde Uddannelse som Maskinister, skal de til Søs, men maa tage til Søs som Maskinassistenter og skal saa som Assistenters sejlø mindst to Aar for at faa Certifikat, Næringsbevis som Maskinmestre. Det vil sige: hele denne Uddannelse tager 9 à 10 Aar, og først derefter kan de faa Bevis som Maskinmester.

Og hvad angaar Bekostningen, da er Maskinmestrene ikke paa langt nær saa heldigt stillet, som f. Eks. Seminaristerne er det. De unge maa selv betale deres Uddannelse. Den direkte Udgift med Kost og Ophold for en Mand, der skal tage den almindelige Maskinisteksamen, maa ansættes til mindst 2 125 Kr., til den udvidede Eksamen til 2 210 Kr. og til Haandværkerprøven til 500 Kr., det vil sige, at den samlede direkte Udgift beløber sig til ca. 5 000 Kr.

Nu vil man maaske sige: Ja, men de faar da ogsaa Støtte fra Staten; der er jo en Post paa Finansloven, ifølge hvilken de unge faar Tilskud. Men det Tilskud andrager for en Maskinist til den almindelige Eksamen allerhøjest — naar han er meget uformuende — 150 Kr. for et Aar og til den udvidede Eksamen 240 Kr. for et Aar. Det er den Statsunderstøttelse, han kan opnaa; det er den Lempelse, Staten yder ham. Ganske vist yder Staten ham ogsaa noget indirekte igennem Eksaminationen og lignende; men den direkte Støtte kan højest andrage det, jeg nævnte, og det er ingenlunde alle Maski-

nister, der faar denne Støtte; de skal, som jeg nævnte, være meget uformuende for at opnaa den.

I de sidste 2½ Aar er der gennem Københavns Maskinisteskole indsendt 288 Andragender om Støtte til den almindelige Maskinisteksamen. Af disse blev 32 Ansøgninger helt nægtet; vedkommende Ansøgere fik slet ingenting. Blandt disse afslaaede Andragender var der særlig eet, jeg lagde Mærke til, fordi jeg synes, at det var lidt opsigtsvækkende. Vedkommende unge Mands Fader var Købmand i Provinsen og maatte betale den unges Ophold herinde. Hans skattepligtige Indtægt var 5 000 Kr., og naar den var saa stor, kunde Sønnen ikke faa nogen Hjælp. Der var imidlertid i Hjemmet 15 Børn, og den unge Mand var Nr. 3 af disse 15. Ikke des mindre blev hans Fader anset for at være saa velstaaende, at han meget godt maatte kunne betale det hele, hvad Sønnens Ophold herinde kostede; han kunde derfor ikke faa denne Understøttelse paa højest 150 Kr.

40 af disse 288 Ansøgere fik tilstaaet 72 Kr. for Aaret, det vil sige en Statsunderstøttelse af 6 Kr. om Maaneden, medens Uddannelsen koster godt og vel 2 000 Kr. 47 af dem fik 120 Kr., og Resten fik 150 Kr. Paa noget nær samme Maade stiller Forholdet sig med Hensyn til Understøttelse til den udvidede Eksamen. Adskillige af dem, der ønsker at tage den, faar slet ingen Hjælp; og de, der faar, faar henholdsvis 120 Kr., 180 Kr. og 240 Kr. for et Aar.

Man vil se, at det er en ikke ringe Byrde, der lægges paa de unge, og man vil forbavses over, at saa mange alligevel kan komme igennem. De gør det ved Støtte fra Hjemmene og fra Foreninger, ved Laan fra Sparekasser paa Hjemegnen. Den Slags Ting maa de skaffe sig, og det ender saa altid med, at de unge, naar de skal begynde deres egentlige Gerning, har paadraget sig en Gæld, som de skal arbejde af.

Jeg kommer frem med dette her, fordi jeg synes, at i Sammenligning med, hvad der gøres fra Statens Side overfor dem, der skal have Seminaristuddannelse, hvorved man i fire Aar faar aldeles gratis Uddannelse og endda Støtte af Staten, stiller man ikke Maskinisterne særlig gunstigt. Dette gælder i øvrigt alle, der skal have med Søfart at gøre, deriblandt ogsaa Navigatørerne, skønt de dog er noget gunstigere stillet. I Betragtning af, at det, at disse Folk skal tage Eksamen, betyder